

62016CJ0106

TIESAS SPRIEDUMS (virspal?ta)

2017. gada 25. oktobr? (*1)

L?gums sniegt prejudici?lu nol?mumu – Br?v?ba veikt uz??m?jdarb?bu – Sabiedr?bas p?rrobežu reorganiz?cija – Juridisk?s adreses p?rcelšana, nep?rce?ot faktisko m?tnesvietu – Atteikums izsl?gt no komercr?istra – Valsts tiesiskais regul?jums, kur? izsl?gšana no komercr?istra ir atkar?ga no sabiedr?bas darb?bas izbeigšanas p?c likvid?cijas proced?ras ?stenošanas – Br?v?bas veikt uz??m?jdarb?bu piem?rošanas joma – Br?v?bas veikt uz??m?jdarb?bu ierobežojums – Kreditoru, maz?kumdal?bnieku un darbinieku interešu aizsardz?ba – C??a pret ?aunpr?t?gu r?c?bu

Lieta C?106/16

par l?gumu sniegt prejudici?lu nol?mumu atbilstoši LESD 267. pantam, ko S?d Najwy?szy (Augst?k? tiesa, Polija) iesniedza ar l?mumu, kas pie?emts 2015. gada 22. oktobr? un kas Ties?re?istr?ts 2016. gada 22. febru?r?, tiesved?b?, ko ierosin?jusi

Polbud ?Wykonawstwo sp. z o.o ., likvid?cijas proces?.

TIESA (virspal?ta)

š?d? sast?v?: priekšs?d?t?js K. L?nartss [K. Lenaerts], priekšs?d?t?ja vietnieks A. Ticano [A. Tizzano], pal?tu priekšs?d?t?ji T. fon Danvics [T. von Danwitz], Ž. L. da Krušs Vilasa [J. L. da Cruz Vilaça], A. Ross [A. Rosas], J. Malenovskis [J. Malenovský] un E. Levits, tiesneši, E. Juh?ss [E. Juhász], E. Borgs Bartets [A. Borg Barthet], D. Šv?bi [D. Šváby], M. Bergere [M. Berger], K. Jirim?e [K. Jürimäe] (referente) un M. Vilars [M. Vilaras],

?ener?ladvok?te J. Kokote [J. Kokott],

sekret?rs K. Malaceks [K. Malacek], administrators,

?emot v?r? rakstveida procesu un 2017. gada 6. marta tiesas s?di,

?emot v?r? apsv?rumus, ko sniedza:

–

Polbud – Wykonawstwo sp. z o.o. v?rd? – A. Gorzka-Augustynowicz, radca prawny,

–

Polijas vald?bas v?rd? – B. Majczyna, p?rst?v?is,

–

V?cijas vald?bas v?rd? – T. Henze un M. Hellmann, p?rst?vji,

–

Austrijas valdības vārdā – C. Pesendorfer un B. Trefil, pārstāves,

–

Portugāles valdības vārdā – L. Inez Fernandes un M. Figueiredo, kā arī F. de Figueiroa Quelhas, pārstāvji,

–

Eiropas Komisijas vārdā – W. Mölls un L. Malferrari, kā arī J. Hottiaux, pārstāvji,
noklausījies enerģētiskās secinājumus 2017. gada 4. maija tiesas sēdē,
pasludina šo spriedumu.

Spriedums

1

Līgums sniegt prejudiciālu nolikumu ir par LESD 49. un 54. panta interpretāciju.

2

Šis līgums ir iesniegts saistībā ar prasību, ko cēlusi Polbud – Wykonawstwo sp. z o.o. (turpmāk tekstā – “Polbud”) par likumu noraidīt pieteikumu izslēgt to no Polijas komercregistera, kuru tā bija iesniegusi pēc tās juridiskās adreses pārcelšanas uz Luksemburgu.

Polijas tiesības

Komeršsabiedrību kodekss

3

2000. gada 15. septembra Kodeks spółek handlowych (Komeršsabiedrību kodekss), ar grozījumiem (Dz. U. 2013, Nr. 1030, turpmāk tekstā – “Komeršsabiedrību kodekss”), 270. pants ir noteikts:

“Sabiedrības darbības izbeigšanu izraisa:

[..]

2)

ar notariālu aktu apstiprināts dalībnieku lēmums par sabiedrības darbības izbeigšanu vai par juridiskās adreses pārcelšanu uz ārvalsti;

[..].”

4

Komeršsabiedrību kodeksa 272. pants ir paredzēts:

“Sabiedrības darbība tiek izbeigta pēc likvidācijas procedūras pabeigšanas, ar brīdi, kad tā tiek svētrota no reģistra.”

Šķ kodeksa 288. pantā ir paredzēts:

“§ 1. Pēc tam, kad dalībnieku sapulce ir apstiprinājusi finanšu pārskatu uz datumu pirms to aktīvu sadalīšanas starp dalībniekiem, kas palikuši pēc kreditoru prasījumu atmaksāšanas vai nodrošināšanas (likvidācijas ziņojums) un pēc likvidācijas darbību pabeigšanas, likvidatoriem šis ziņojums ir jānosūta uz sabiedrības juridisko adresi un jāiesniedz tas Komercreģistra tiesai kopā ar pieteikumu par sabiedrības svētrošanu no reģistra.

[..]

§ 3. Likvidētās sabiedrības grāmatas un dokumenti ir jāatdod glabāšanai personai, kas ir norādīta sabiedrības līgumā vai dalībnieku līgumā. Ja šādas norādes nav, glabātāju nosaka Komercreģistra tiesa.

[..]”

Komerksabiedrību kodeksa 551.–568. pants attiecas uz sabiedrību reorganizāciju. Saskaņā ar šķ kodeksa 562. panta 1. punktu:

“Sabiedrības reorganizācijai personālsabiedrības gadījumā ir vajadzīgs dalībnieku pieņemts lēmums, bet kapitālsabiedrības gadījumā – dalībnieku sapulces vai pilnsapulces pieņemts lēmums [..].”

Likums par starptautiskajām privāttiesībām

2011. gada 4. februāra Ustawa – Prawo prywatne międzynarodowe (Likums par starptautiskajām privāttiesībām, Dz. U. Nr. 80, 432. pozīcija) 19. panta 1. punktā ir paredzēts:

“Ar brīdī, kad juridiskā adrese tiek pārcelta uz citu valsti, juridiskajai personai ir piemērojamas attiecīgās valsts tiesības. Juridiskās personas statuss, kas iegūts valstī, kurā iepriekš ir bijusi tās juridiskā adrese, tiek saglabāts, ja tas ir paredzēts katras no attiecīgajām valstīm tiesībās. Pārcešot juridisko adresi Eiropas Ekonomikas zonas ietvaros, netiek zaudēts juridiskās personas statuss.”

Pamatlieta un prejudiciālie jautājumi

Polbud ir sabiedrība ar ierobežotu atbildību, kuras juridiskā adrese ir Lonckā [??ck] (Polija). Šīs sabiedrības dalībnieku līguma kopsapulce, piemērojot Komerksabiedrību kodeksa 270. panta 2. punktu, ar 2011. gada 30. septembra lēmumu nolēma pārcelt minētās sabiedrības juridisko adresi uz Luksemburgu. No līguma sniegt prejudiciālu nolēmumu izriet, ka šajā lēmumā nebija norādīts, ka tiktu mainīta Polbud vadības atrašanās vieta, ne arī šīs sabiedrības faktiskā saimnieciskās darbības veikšanas vieta.

Balstoties uz šo lēmumu, Polbud 2011. gada 19. oktobrī tiesā, kas atbildīga par komercreģistra

uzturšanu (turpmāk tekstā – “Komercreģistra tiesa”), iesniedza pieteikumu par likvidācijas procedūras uzsākšanas fakta reģistrāciju. 2011. gada 26. oktobrī likvidācijas procedūras uzsākšana tika reģistrēta šajā reģistrā un tika iecelts likvidators.

10

2013. gada 28. maijā Consoil Geotechnik Sàrl, kuras juridiskā adrese ir Luksemburgā, dalībnieku sapulce pieņēma lēmumu, ar kuru tā paši tika īstenoti 2011. gada 30. septembra lēmums un Polbud juridiskā adrese tika pārcelta uz Luksemburgu, lai šai sabiedrībai tiktu piemērotas Luksemburgas tiesības, saglabājot tās juridiskās personas statusu. Atbilstoši 2013. gada 28. maija lēmumam juridiskās adreses pārcelšana stājās spēkā šajā pašā dienā. Tādējādi 2013. gada 28. maijā Polbud juridiskā adrese tika pārcelta uz Luksemburgu un šīs sabiedrības nosaukums vairs nebija Polbud, bet tā kļuva par Consoil Geotechnik.

11

2013. gada 24. jūnijā Polbud Komercreģistra tiesā iesniedza pieteikumu par izslēgšanu no Polijas komercreģistra. Šis pieteikums tika pamatots ar sabiedrības juridiskās adreses pārcelšanu uz Luksemburgu. Izslēgšanas procedūrā šī sabiedrība ar 2013. gada 21. augusta lēmumu tika aicināta iesniegt, pirmkārt, dalībnieku sapulces lēmumu, kurā ir norādīta par likvidācijas sabiedrības grāmatvedības dokumentu un ierakstu glabāšanu atbildīgā persona, otrkārt, finanšu pārskatus par laikposmu no 2011. gada 1. janvāra līdz 29. septembrim, 2011. gada 30. septembra līdz 31. decembrim, 2012. gada 1. janvāra līdz 31. decembrim un 2013. gada 1. janvāra līdz 28. maijam, kurus ir parakstījis likvidators un persona, kam ir uzticēta grāmatvedība, kā arī, treškārt, dalībnieku sapulces lēmumu par likvidācijas darbību pārskata apstiprināšanu.

12

Polbud norādīja, ka tā neuzskata, ka būtu jāiesniedz minētie dokumenti, jo sabiedrības darbība nav izbeigta un tās aktīvi dalībnieku starpā nav sadalīti, un ka pieteikuma par izslēgšanu no reģistra iemesls bija sabiedrības juridiskās adreses pārcelšana uz Luksemburgu, kur tā turpināja savu darbību kā sabiedrība, kas reģistrēta atbilstoši Luksemburgas tiesībām. Šādos apstākļos Komercreģistra tiesa 2013. gada 19. septembrī noraidīja pieteikumu izslēgt no reģistra minēto dokumentu neiesniegšanas dēļ.

13

Polbud par šo lēmumu cēla prasību Sąd Rejonowy w Bydgoszczy (Bidgošas rajona tiesa, Polija), kura šo prasību noraidīja. Minētā sabiedrība par šo noraidījumu iesniedza apelācijas sūdzību Sąd Okręgowy w Bydgoszczy (Bidgošas apgabaltiesa, Polija), kura šo apelācijas sūdzību noraidīja ar 2014. gada 4. jūnija lēmumu. Līdz ar to minētā sabiedrība iesniedza kasācijas sūdzību iesniedzējtiesā.

14

Šajā tiesā Polbud apgalvoja, ka ar dienu, kad juridiskā adrese tika pārcelta uz Luksemburgu, tā esot zaudējusi savu Polijas juridiskās personas statusu un kļuvusi par saskaņā ar Luksemburgas tiesībām dibinātu sabiedrību. Līdz ar to, pēc Polbud ieskata, likvidācijas procedūra bija jāizbeidz un jāveic tās izslēgšana no komercreģistra Polijā. Turklāt tā norādīja, ka Polijas tiesībās paredzēto likvidācijas procedūras prasību ieviešana neesot bijusi ne nepieciešama, ne iespējama, jo tā nebija zaudējusi savas juridiskās personas statusu.

Savuk?rt iesniedz?jtiesa nor?da, ka, pirmk?rt, likvid?cijas proced?ra ir v?rsta uz sabiedr?bas juridisk?s past?v?šanas izbeigšanu un šaj? zi?? ietver noteiktus pien?kumus. Šaj? gad?jum? sabiedr?ba turpin?ja juridisko past?v?šanu k? citas dal?bvalsts, kas nav Polijas Republika, ties?bu subjekts. T?d?? tiesai rodas jaut?jums, vai, uzliekot šai sabiedr?bai analo?iskus pien?kumus tiem, kas ir paredz?ti sabiedr?bas juridisk?s past?v?šanas izbeigšanas gad?jum?, netiek p?rm?r?gi ierobežota t?s br?v?ba veikt uz??m?jdarb?bu. Turkl?t š? tiesa vaic?, vai izcelsmes dal?bvalstij ir saistoša sabiedr?bas atk?rtotas izveidošanas konstat?šana, kura balst?ta vien?gi uz dal?bnieku l?mumu par izcelsmes valst? ieg?t? juridisk?s personas statusa saglab?šanu un t?s ierakst?šanu uz?moš?s dal?bvalsts komercr?istr?, kas veikta saska?? ar šo l?mumu, neraugoties uz taj? notiekošo likvid?cijas proced?ru.

Otrk?rt, iesniedz?jtiesa nor?da, ka, lai ar? princip? dal?bvalstij ir aizliegts atteikties atz?t cit? dal?bvalst? ieg?tu juridisk?s personas statusu un v?rt?t to darb?bu tiesiskumu, ko ir veikušas š?s dal?bvalsts iest?des, izsl?gšana no iepriekš?j? komercr?istra ir pak?auta izcelsmes dal?bvalsts ties?b?m, un šai dal?bvalstij ir j?nodrošina kreditoru, maz?kuma akcion?ru un darbinieku interešu aizsardz?ba likvid?cijas proced?r?. L?dz ar to š? tiesa uzskata, ka Komercr?istra tiesai nevajadz?tu atteikties turpin?t šo proced?ru.

Trešk?rt, iesniedz?jtiesa uzsver, ka saska?? ar Tiesas judikat?ru princip? ir at?auts izv?rt?t, vai sabiedr?ba cenšas izveidot ilgstošu ekonomisku saikni ar uz?mošo dal?bvalsti un šaj? nol?k? p?rce? juridisko adresi, ar ko saprot vietu, kur? faktiski notiek vad?ba un tiek veikta darb?ba. Neskaidrs tom?r paliek jaut?jums, kam –uz?mošajai dal?bvalstij vai izcelsmes dal?bvalstij – b?tu j?veic š? p?rbaude.

Š?dos apst?k?os S?d Najwy?szy (Augst?k? tiesa, Polija) nol?ma aptur?t tiesved?bu un uzdot Tiesai š?dus prejudici?lus jaut?jumus:

“1)

Vai L?guma par Eiropas Savien?bas darb?bu 49. un 54. pantam ir pretrun? tas, ka dal?bvalsts, kur? tika izveidota komercsabiedr?ba (sabiedr?ba ar ierobežotu atbild?bu), piem?ro valsts ties?bu normas, atbilstoši kur?m izsl?gšana no re?istra ir atkar?ga no sabiedr?bas darb?bas izbeigšanas p?c likvid?cijas proced?ras ?stenošanas, ja sabiedr?ba atk?rtoti ir tikusi izveidota cit? dal?bvalst?, pamatojoties uz dal?bnieku l?mumu par juridisk?s personas statusa, kas ieg?ts dibin?šanas valst?, saglab?šanu?

Ja tiek atbild?ts noliedzoši:

2)

Vai LESD 49. un 54. pants var tikt interpret?ti t?d?j?di, ka no valsts ties?bu norm?m izrietošais pien?kums veikt sabiedr?bas likvid?cijas proced?ru, kurš ietver past?vošo dar?jumu nok?rtošanu, par?du atg?šanu, saist?bu izpild?šanu un sabiedr?bas akt?vu likvid?šanu, kreditoru pras?jumu atmaks?šanu vai nodrošin?šanu, finanšu p?rskata par š?m darb?b?m iesniegšanu, k? ar? personas iecelšanu, kas uzglab?s gr?matved?bas dokumentus un ierakstus, un kurš past?v pirms

sabiedrības darbības izbeigšanas, kas notiek izslēgšanas no reģistra brīdī, ir piemērots, nepieciešams un samērīgs līdzeklis atbilstoši sabiedrisko interešu aizsardzībai migrājošas sabiedrības kreditoru, mazākumdaļbnieku un darba ņēmēju aizsardzības formā?

3)

Vai LESD 49. un 54. pants ir jāinterpretē tādējādi, ka brīvības veikt uzņēmējdarbību ierobežojumi iekāuj situāciju, kad sabiedrība, lai reorganizētos par citas daļbvalsts sabiedrību, uz to pārcē juridisko adresi, nemainot uzņēmuma galveno atrašanās vietu, kas paliek dibināšanas valstī?”

Par līgumu atkārtoti sēkt tiesvedības mutvārdu daļu

19

Ar dokumentu, kas Tiesas kancelejē iesniegts 2017. gada 28. jūnijā, Polbud lūdz Tiesu, piemērojot Tiesas Reglamenta 83. pantu, atkārtoti sēkt tiesvedības mutvārdu daļu.

20

Sava līguma pamatojumam Polbud bētib apgalvo, ka, pirmkārt, pretēji tam, kas izriet no līguma sniegt prejudiciālā nolūmumu, tās nodoms bija pārcelt uz Luksemburgu gan savu juridisko adresi, gan faktiskās mētnes vietu, ko apliecina 2013. gada 28. maija lēmums. Otrkārt, Polbud norāda, ka enerģēladvokātes sniegtie secinājumi, lai arī tajos ir minēti Polbud izteiktie iebildumi, tomēr ir balstēti uz līgumā sniegt prejudiciālā nolūmumu ietvertu faktu kēdainu vērtējumu. Lēdz ar to Polbud uzskata, ka ir nepieciešams atkārtoti sēkt tiesvedības mutvārdu daļu, lai tē varētu paskaidrot pamatlietas faktiskos apstākēus.

21

Atbilstoši Tiesas Reglamenta 83. pantam Tiesa jebkurā brīdē, uzklauējusi enerģēladvokātu, var izdot rēkojumu par tiesvedības mutvārdu daēas atkārtotu sēkšanu, it ēpaši, ja tē uzskata, ka tē nav pietiekami informēta, vai ja kēds lietas daēbnieks pēc šēas daēas pabeigšanas iesniedz ziēas par jaunu faktu, kam var bēti izšēiroša ietekme uz Tiesas nolūmumu, vai arī ja lieta ir jāizskata, pamatojoties uz argumentu, kuru lietas daēbnieki vai Eiropas Savienēbas Tiesas statētu 23. pantē minētiēs ieinteresētiēs personas nav apsprieduši.

22

Šajā gadējumē tē nav. Polbud tiesas sēdē izklēstēja savu strēda faktisko apstākēu vērtējumu. Tai tostarp bija iespēja izteikt savu viedokli par strēda pamatlietē faktu izklēstu, kēds redzams līgumā sniegt prejudiciālā nolūmumu, un precizēti, ka tē nodoms bija pārcelt uz Luksemburgu gan savu juridisko adresi, gan faktisko mētnes vietu. Tēdējādi Tiesa, uzklauējusi enerģēladvokāti, uzskata, ka tai ir visa vajadzēgā informēcija, lai pieēmtu nolūmumu.

23

Turklēti attiecēbē uz enerģēladvokātes secinējumu kritiku ir jāatgēdina, pirmkārt, ka Eiropas Savienēbas Tiesas statētos un tē Reglamentē lietas daēbniekiem nav paredzēta iespēja iesniegt apsvērumus, atbildot uz enerģēladvokāta sniegtajiem secinējumiem (spriedums, 2014. gada 4. septembris, Vnuk, Cē162/13, EU:C:2014:2146, 30. punkts un tajē minētiē judikatēra).

24

Otrkārt, saskaņā ar LESD 252. panta otro daļu ģenerālvokāta pienākums ir, ievērojot pilnīgu objektivitāti un neaizliedzot, atklāt tiesas spriedē izteikt pamatotus secinājumus par lietām, kurās atbilstoši Eiropas Savienības Tiesas statūtiem ir vajadzīga ģenerālvokāta iesaistīšanās. Šajā ziņā Tiesai nav saistoši nedz ģenerālvokāta secinājumi, nedz šo secinājumu pamatojums. Tādējādi kāda lietas dalībnieka nepieņemšana ģenerālvokāta secinājumiem, lai kādi arī būtu viņa šajos secinājumos aplūkoti jautājumi, pati par sevi nevar būt iemesls, kas pamatotu mutvārdu procesa atkārtotu sākšanu (spriedums, 2014. gada 4. septembris, Vnuk, C-162/13, EU:C:2014:2146, 31. punkts un tajā minētā judikatūra).

25

Ģemot vērā iepriekš minētos apsvērumus, Tiesa uzskata, ka nav pamata atkārtoti sākt tiesvedības mutvārdu daļu.

Par prejudiciālajiem jautājumiem

Ievada apsvērumi

26

Vispirms ir jānorāda, ka prejudiciālie jautājumi ir balstīti uz pieņēmumu, ko Polbud apstrīd, ka tai nebija nodoma pārcelt uz Luksemburgu savu faktisko mētnes vietu.

27

Šajā ziņā ir jāatgādina, ka saskaņā ar pastāvīgo Tiesas judikatūru ar LESD 267. pantu tiek izveidota tiešas sadarbības procedūra starp Tiesu un dalībvalstīm. Šajā procedūrā, kas pamatota ar valsts tiesu un Tiesas funkciju nepārprotamu sadali, ikviens lietas fakti vārtējums ir valsts tiesas kompetencē, kas, Ģemot vērā lietas īpatnības, var noteikt, cik lielā mērā ir vajadzīgs prejudiciāls nolikums, lai šī tiesa varētu taisīt spriedumu, un cik atbilstīgi ir Tiesai uzdotie jautājumi, savukārt Tiesa ir pilnvarota vienīgi lemt par Savienības tiesību akta interpretāciju vai spēkā esamību, Ģemot vērā faktus, kurus tai ir norādījis valsts tiesa (šajā nozīmā it īpaši skat. spriedumu, 2015. gada 16. jūnijs, Gauweiler u.c., C-62/14, EU:C:2015:400, 15. punkts).

28

Līdz ar to ir jāatbild uz jautājumiem, kas uzdoti, pamatojoties uz šādu pieņēmumu, kura pamatotība tomēr ir jāpārbauda iesniedzējtiesai.

Par trešo jautājumu

29

Ar savu trešo jautājumu, kas ir jāizvērtē pirmais, iesniedzējtiesa būtībā vaicā, vai LESD 49. un 54. pants ir jāinterpretē tādējādi, ka brīvība veikt uzņēmējdarbību ir piemērojama situācijai, kurā sabiedrība, kas izveidota atbilstoši kādas dalībvalsts tiesībām, pārcējuridisko adresi uz citu dalībvalsti, lai reorganizētu to par sabiedrību atbilstoši šīs citas dalībvalsts tiesībām, nemainot minētās sabiedrības faktisko mētnes vietu.

30

Polijas un Austrijas valdības apgalvo, ka LESD 49. un 54. pants nav piemērojams tādai sabiedrības pārcelšanai kā pamatlietā aplūkots. Pēc Austrijas valdības ieskata, nevarot

atsaukties uz brīvību veikt uzņēmējdarbību, ja juridiskās adreses pārcelšanas iemesls nav faktiskas saimnieciskās darbības veikšana, stabili nodibinoties uz šo šajā dalībvalstī. Polijas valdība tostarp atsaucas uz 1988. gada 27. septembra spriedumu Daily Mail and General Trust (81/87, EU:C:1988:456) un 2008. gada 16. decembra spriedumu Cartesio (C-210/06, EU:C:2008:723), lai pamatotu savu secinājumu, saskaņā ar kuru tādā sabiedrības pārcelšana kļūst pamatlieta aplūkoti neietilpst LESD 49. un 54. panta piemērošanas jomā.

31

Šāds apgalvojums nav pieņemams.

32

Faktiski ir jānorāda, ka LESD 49. pants, skatot to kopsakarā ar LESD 54. pantu, sabiedrībām, kuras izveidotas atbilstoši dalībvalsts tiesību aktiem un kuru juridiskā adrese, galvenā vadība vai galvenā uzņēmējdarbības vieta ir Eiropas Savienībā, piešķir brīvību veikt uzņēmējdarbību. Līdz ar to tādā sabiedrība kā Polbud, kura ir izveidota atbilstoši dalībvalsts, šajā gadījumā Polijas, tiesību aktiem, princips var atsaukties uz šādu brīvību.

33

Atbilstoši LESD 49. panta otrajai daļai, skatot to kopsakarā ar LESD 54. pantu, šajā peldījā no minētajiem pantiem norādīto sabiedrību brīvība veikt uzņēmējdarbību ietver tostarp šo sabiedrību dibināšanu un vadīšanu ar tādām pašām nosacījumiem, kādus savām sabiedrībām paredz tās valsts tiesību akti, kurās notiek šā uzņēmējdarbība. Tajā ietilpst arī tiesības sabiedrībai, kas izveidota atbilstoši dalībvalsts tiesību aktiem, tikt reorganizētai par sabiedrību, uz kuru attiecas citas dalībvalsts tiesības (šajā nozīmā skat. spriedumu, 1988. gada 27. septembris, Daily Mail and General Trus, 81/87, EU:C:1988:456, 17. punkts), ja vien ir ievēroti šīs otras dalībvalsts tiesību aktos paredzētie nosacījumi, un it īpaši tajos atzītais kritērijs attiecībā uz sabiedrības saikni ar tās valsts tiesību sistēmu.

34

Šajā ziņā ir jāatgādina, ka, nepastāvot Savienības tiesību vienadošanai, saiknes, kas nosaka sabiedrībai piemērojamās valsts tiesības, definīcija atbilstoši LESD 54. pantam ir katras dalībvalsts kompetencē, un šajā pantā sabiedrības juridiskajai adresei, galvenajai vadībai un galvenajai uzņēmējdarbības vietai kļūst saiknei ir piešķirts vienāds statuss (šajā nozīmā skat. spriedumu, 1988. gada 27. septembris, Daily Mail and General Trust, 81/87, EU:C:1988:456, 19.–21. punkts).

35

No tā izriet, ka šajā gadījumā brīvība veikt uzņēmējdarbību piešķir Polbud, saskaņā ar Polijas tiesībām dibinātai sabiedrībai, tiesības tikt reorganizētai par saskaņā ar Luksemburgas tiesībām dibinātu sabiedrību, ja vien ir ievēroti Luksemburgas tiesību noteiktie izveides nosacījumi un, it īpaši, Luksemburgas noteiktais kritērijs attiecībā uz sabiedrības saikni ar tās valsts tiesību sistēmu.

36

Šo konstatējumu neatspēko Polijas un Austrijas valdību izvirzītie argumenti.

37

Pirmkārt, nav atbalstāms Austrijas valdības arguments attiecībā uz to, ka Polbud uzņemtajā dalībvalstī faktiski neveic saimniecisko darbību.

38

Tiesa ir nospriedusi, ka brīvība veikt uzņēmējdarbību attiecas uz situāciju, kurā sabiedrība, kas izveidota saskaņā ar tās dalībvalsts tiesību aktiem, kurā atrodas tās juridiskā adrese, vēlas izveidot filiāli citā dalībvalstī, pat ja šī sabiedrība pirmajā dalībvalstī ir izveidota tikai, lai nodibinātos otrā dalībvalstī, kur tā veiks lielāko daļu vai pat visu savu saimniecisko darbību (šajā nozīmā skat. spriedumu, 1999. gada 9. marts, Centros, C-212/97, EU:C:1999:126, 17. punkts). Tāpat arī uz situāciju, kurā saskaņā ar kādas dalībvalsts tiesību aktiem izveidota sabiedrība vēlas reorganizāties par sabiedrību, kas izveidota saskaņā ar citas dalībvalsts tiesībām, ievērojot otrās dalībvalsts noteikto kritēriju attiecībā uz saikni ar tās valsts tiesību sistēmu, attiecas brīvība veikt uzņēmējdarbību, pat ja šī sabiedrība lielāko daļu vai pat visu savu saimniecisko darbību veic pirmajā dalībvalstī.

39

Vēl ir jāatgādina, ka jautājums par LESD 49. un 54. panta piemērošanu atšķiras no jautājuma par to, vai dalībvalsts var veikt pasākumus, lai novērstu noteiktu pilsoņu mērķinājumus apiet valsts tiesību aktus, izmantojot ar Līgumu sniegtās iespējas, ņemot vērā to, ka saskaņā ar pastāvīgo judikatūru dalībvalstij ir iespēja veikt šādas pasākumus (spriedumi, 1999. gada 9. marts, Centros, C-212/97, EU:C:1999:126, 18. un 24. punkts, kā arī 2003. gada 30. septembris, Inspire Art, C-167/01, EU:C:2003:512, 98. punkts).

40

Tomēr ir jānorāda, kā jau Tiesa ir nospriedusi, ka apstāklis, ka sabiedrība reģistrē savu adresi, vai tā būtu juridiskā vai faktiskā, saskaņā ar kādas dalībvalsts tiesību aktiem, lai izmantotu izdevīgākus tiesību aktus, pats par sevi nav pietiekams, lai uzskatītu, ka ir notikusi āunprētgārība (šajā nozīmā skat. spriedumus, 1999. gada 9. marts, Centros, C-212/97, EU:C:1999:126, 27. punkts, un 2003. gada 30. septembris, Inspire Art, C-167/01, EU:C:2003:512, 96. punkts).

41

No tā izriet, ka pamatlietā tas, ka uz Luksemburgu tika nolemts pārcelt tikai Polbud juridisko adresi un šī pārcelšana neattiecas uz minētās sabiedrības faktisko mētnes vietu, pats par sevi nevar nozīmēt, ka šāda pārcelšana neietilpst LESD 49. un 54. panta piemērošanas jomā.

42

Otrkārt, attiecībā uz 1988. gada 27. septembra spriedumu Daily Mail and General Trust (81/87, EU:C:1988:456) un 2008. gada 16. decembra spriedumu Cartesio (C-210/06, EU:C:2008:723) no tiem neizriet, pretēji Polijas valdības apgalvotajam, ka sabiedrības juridiskās adreses pārcelšanai obligāti būtu jānotiek kopā ar tās faktiskās mētnes vietas pārcelšanu, lai uz to attiektos brīvība veikt uzņēmējdarbību.

43

Turpretī no šiem spriedumiem, kā arī no 2012. gada 12. jūlija sprieduma VALE (C-378/10, EU:C:2012:440) izriet, ka saskaņā ar šobrīd spēkā esošajām Savienības tiesībām katrā dalībvalstij ir iespēja noteikt saikni, kāda tiek prasīta no sabiedrības, lai to varētu uzskatīt par tādu, kas dibināta saskaņā ar šīs valsts tiesībām. Gadījumā, ja sabiedrība, uz kuru attiecas

k?das dal?bvalsts ties?bas, tiek reorganiz?ta par sabiedr?bu, uz kuru attiecas citas dal?bvalsts ties?bas, izpildot p?d?j?s min?t?s valsts ties?bu aktos noteiktos nosac?jumus, lai var?tu past?v?t t?s valsts ties?bu sist?m?, min?t? iesp?ja, kas neb?t nepieš?ir nek?du imunit?ti no izcelsmes dal?bvalsts tiesisk? regul?juma sabiedr?bu dibin?šanas un likvid?šanas jom?, ?emot v?r? normas par br?v?bu veikt uz??m?jdarb?bu, nevar pamatot, ka š? dal?bvalsts, it ?paši nosakot š?dai p?rrobežu reorganiz?cijai stingr?kus nosac?jumus par tiem, kas regul? sabiedr?bas reorganiz?ciju min?taj? dal?bvalst?, kav? vai trauc? attiec?gajai sabiedr?bai veikt š?du p?rrobežu reorganiz?ciju (šaj? noz?m? skat. spriedumus, 1988. gada 27. septembris, Daily Mail and General Trust, 81/87, EU:C:1988:456, 19.–21. punkts; 2008. gada 16. decembris, Cartesio, C?210/06, EU:C:2008:723, 109.–112. punkts, k? ar? 2012. gada 12. j?lijs, VALE, C?378/10, EU:C:2012:440, 32. punkts).

44

?emot v?r? iepriekš min?to, uz trešo jaut?jumu ir j?atbild, ka LESD 49. un 54. pants ir j?interpret? t?d?j?di, ka br?v?ba veikt uz??m?jdarb?bu ir piem?rojama situ?cijai, kur? sabiedr?ba, kas izveidota atbilstoši k?das dal?bvalsts ties?b?m, p?rce? juridisko adresi uz citu dal?bvalsti, lai saska?? ar š?s otras dal?bvalsts ties?bu aktos paredz?tajiem nosac?jumiem reorganiz?tu to par sabiedr?bu, uz kuru attiecas š?s p?d?j?s dal?bvalsts ties?bas, nemainot min?t?s sabiedr?bas faktisko m?tnes vietu.

Par pirmo un otro jaut?jumu

45

Ar pirmo un otro jaut?jumu, kuri ir j?apl?ko kop?, iesniedz?jtiesa b?t?b? vaic?, vai LESD 49. un 54. pants ir j?interpret? t?d?j?di, ka tiem ir pretrun? t?ds dal?bvalsts tiesiskais regul?jums, kur? sabiedr?bas, kas izveidota atbilstoši k?das dal?bvalsts ties?b?m, juridisk?s adreses p?rcelšana uz citu dal?bvalsti, lai to reorganiz?tu par sabiedr?bu, uz kuru attiecas p?d?j?s min?t?s ties?bas, saska?? ar t?s ties?bu aktos paredz?tajiem nosac?jumiem, ir atkar?ga no pirm?s sabiedr?bas likvid?cijas.

Par br?v?bas veikt uz??m?jdarb?bu ierobežojuma past?v?šanu

46

LESD 49. pant? ir paredz?ta br?v?bas veikt uz??m?jdarb?bu ierobežojumu atcelšana. Atbilstoši past?v?gajai judikat?rai par br?v?bas veikt uz??m?jdarb?bu ierobežojumiem ir j?uzskata visi pas?kumi, kas aizliedz, kav? vai padara maz?k pievilc?gu š?s br?v?bas izmantošanu (spriedums, 2011. gada 29. novembris, National Grid Indus, C?371/10, EU:C:2011:785, 36. punkts un taj? min?t? judikat?ra).

47

Šaj? gad?jum? no l?guma sniegt prejudici?lu nol?mumu izriet, ka saska?? ar Polijas ties?b?m dibin?tas sabiedr?bas juridisk?s adreses p?rcelšana uz citu dal?bvalsti, kas nav Polijas Republika, atbilstoši Likuma par starptautiskaj?m priv?tties?b?m 19. panta 1. punktam nenoz?m? juridisk?s personas statusa zaud?šanu. K? ?ener?ladvok?te ir nor?d?jusi savu secin?jumu 46. punkt?, Polijas ties?b?s šaj? gad?jum? ir atz?ts, ka Polbud juridisk?s personas statusu princip? var turpin?t Consoil Geotechnik.

48

Tom?r saska?? ar Komerksabiedr?bu kodeksa 270. panta 2. punktu, k? ar? š? kodeksa 272. pantu, dal?bnieku l?mums par juridisk?s adreses p?rcelšanu uz citu dal?bvalsti, kas nav Polijas

Republika, kurš ir pieņemts saskaņā ar šā kodeksa 562. panta 1. punktu, nozīmē sabiedrības darbības izbeigšanu likvidācijas procedūras nosaukumā. Turklāt no šā paša kodeksa 288. panta 1. punkta izriet, ka, ja likvidācija nav notikusi, sabiedrība, kura vēlas pārcelt savu juridisko adresi uz citu dalībvalsti, kas nav Polijas Republika, nevar tikt izslēgta no komercpraksi.

49

Līdz ar to, lai arī tās principā var pārcelt savu juridisko adresi uz citu dalībvalsti, kas nav Polijas Republika, nezaudējot savu juridiskās personas statusu, tādā saskaņā ar Polijas tiesību m dibinātā sabiedrība kā Polbud, kura vēlas veikt šādu pārcelšanu, no Polijas komercpraksi var tikt dzēsta vienīgi ar nosacījumu, ka ir pabeigta tās likvidācijas procedūra.

50

Šajā ziņā ir jāprecizē, ka saskaņā ar līgumu sniegt prejudiciālu nolikumu likvidācijas darbības ietver pastāvīgo darījumu nokārtošanu, sabiedrības parādu atgāšanu, saistību izpildāšanu un sabiedrības aktīvu likvidāšanu, kreditoru prasījumu atmaksāšanu vai nodrošināšanu, finanšu pārskata par šo darbību veikšanu iesniegšanu un personas, kas glabās likvidācijas sabiedrības grāmatvedības dokumentus un ierakstus, iecelšanu.

51

Šādos apstākļos ir jāuzskata, ka, pieprasot sabiedrības likvidāciju, pamatlietā aplūkots valsts tiesiskais regulējums var kavēt vai pat traucēt sabiedrības pārrobežu reorganizāciju. Tādējādi tas ir brīvības veikt uzņēmējdarbību ierobežojums (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2008. gada 16. decembris, Cartesio, C-210/06, EU:C:2008:723, 112. un 113. punkts).

Par brīvības veikt uzņēmējdarbību ierobežojuma pamatojumu

52

No Tiesas pastāvīgās judikatūras izriet, ka šādu ierobežojumu brīvībai veikt uzņēmējdarbību var pieļaut tikai tad, ja to pamato primāri vispārīgo interešu iemesli. Turklāt šim ierobežojumam jābūt piemērotam attiecīgā mērķa sasniegšanai un tas nedrīkst pārsniegt šā mērķa sasniegšanai vajadzīgo (spriedums, 2011. gada 29. novembris, National Grid Indus, C-371/10, EU:C:2011:785, 42. punkts un tajā minētā judikatūra).

53

Pirmkārt, iesniedzējtiesa uzskata, ka brīvības veikt uzņēmējdarbību ierobežojumu šajā gadījumā pamato pārceltās sabiedrības kreditoru, mazākumdaļnieku un darbinieku aizsardzības mērķis.

54

Šajā ziņā ir jāatgādina, ka kreditoru un mazākumdaļnieku interešu aizsardzība ir viens no primārajiem vispārīgo interešu atpildes nosaukumiem, ko atzinusi Tiesa (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2005. gada 13. decembris, SEVIC Systems, C-411/03, EU:C:2005:762, 28. punkts un tajā minētā judikatūra). Tas pats attiecas arī uz darba ūmju aizsardzību (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2016. gada 21. decembris, AGET Iraklis, C-201/15, EU:C:2016:972, 73. punkts un tajā minētā judikatūra).

55

Līdz ar to LESD 49. un 54. pantam principā nav pretrunādalībvalsts pasākumi, kas vērsti uz to, lai sabiedrības, kura dibināta saskaņā ar šīs dalībvalsts tiesību un kura turpina veikt savu saimniecisko darbību valsts teritorijā, kreditoru, mazākumdaļbnieku, kā arī darba ņēmēju intereses netiktu nelabvēlīgi ietekmētas tādēļ, ka minētās sabiedrības juridiskā adrese tiek pārcelta un tā tiek reorganizāta par sabiedrību, uz kuru attiecas citas dalībvalsts tiesības.

56

Tomēr saskaņā ar šo sprieduma 52. punktā minēto pastāvīgo judikatūru vēl ir jāpārbauda, vai arī pamatlietā aplūkoto ierobežojumu var nodrošināt kreditoru, mazākumdaļbnieku un darbinieku interešu aizsardzības mērķa sasniegšanu un vai tas nepārsniedz šo mērķa sasniegšanai vajadzīgo.

57

Šajā gadījumā Polijas tiesiskajā regulājumā ir noteikts pienākums likvidēt sabiedrību, kura vēlas pārcelt savu juridisko adresi uz citu dalībvalsti, kas nav Polijas Republika.

58

Ir jānorāda, ka šajā tiesiskajā regulājumā vispārīgi ir paredzēts likvidācijas pienākums, neēmot vēl kreditoru, mazākumdaļbnieku un darba ņēmēju interešu faktisko apdraudējuma risku un neparedzot iespēju izvēlēties mazāk ierobežojošus pasākumus, lai nodrošinātu šīs intereses. Attiecībā it īpaši uz kreditoru interesēm, kā norādīja Eiropas Komisija, bankas garantiju vai citu līdzvērtīgu garantiju izsniegšana varētu nodrošināt minēto interešu adekvātu aizsardzību.

59

No tā izriet, ka pamatlietā aplūkotajā valsts tiesiskajā regulājumā noteiktais pienākums veikt likvidāciju pārsniedz to, kas vajadzīgs, lai sasniegtu šo sprieduma 56. punktā minēto interešu aizsardzības mērķi.

60

Otrkārt, Polijas valdība norāda uz cēlas pret āunprātīgu rīcību mērķi, lai pamatotu pamatlietā aplūkoto valsts tiesisko regulājumu.

61

Šajā ziņā dalībvalstīm ir iespēja veikt visus atbilstošos pasākumus, lai novērstu krāpšanu vai sodītu par krāpšanu (spriedums, 1999. gada 9. marts, Centros, C-212/97, EU:C:1999:126, 38. punkts).

62

Tomēr no šo sprieduma 40. punktā minētās judikatūras izriet, ka tas vien, ka sabiedrība reāli savu adresi, vai tā būtu juridiskā vai faktiskā, saskaņā ar kādas valsts tiesību aktiem, lai izmantotu izdevīgākus tiesību aktus, nav uzskatāms par āunprātīgu rīcību.

63

Turklāt tikai tas apstāklis vien, ka sabiedrība pārcē savu juridisko adresi uz citu dalībvalsti, nevar būt pamats vispārējai prezumpcijai par krāpšanu un pamatot pasākumu, kas apdraud ar Līgumu garantēto pamatbrīvības īstenošanu (pēc analoģijas skat. spriedumu, 2011. gada 29.

64

Tā kā vispārīgs pienākums īstenot likvidācijas procedūru rada vispārīgu prezumpciju par to, ka ir notikusi āunprātīga rīcība, ir jāuzskata, ka tās tiesiskais regulējums kā pamatlietā, kurā ir noteikts šāds pienākums, ir nesamērīgs.

65

Ēmot vērā iepriekš minēto, uz pirmo un otro jautājumu ir jāatbild, ka LESD 49. un 54. pants ir jāinterpretē tādējādi, ka tiem ir pretrunā tās dalībvalsts tiesiskais regulējums, kurā sabiedrības, kas izveidota atbilstoši kādas dalībvalsts tiesībām, juridiskās adreses pārcelšana uz citu dalībvalsti, lai reorganizētu to par sabiedrību, uz kuru attiecas pārdotās minētās tiesības saskaņā ar tās tiesību aktos paredzētajiem nosacījumiem, ir atkarīga no pirmās sabiedrības likvidācijas.

Par tiesāšanas izdevumiem

66

Attiecībā uz pamatlietas pusēm šā tiesvedība ir stadijā procesā, kuru izskata iesniedzējtiesa, un tā lemj par tiesāšanas izdevumiem. Izdevumi, kas radušies, iesniedzot apsvērumus Tiesai, un kas nav minēto pušu izdevumi, nav atlīdzināmi.

Ar šādu pamatojumu Tiesa (virspalāta) nospriež:

1)

LESD 49. un 54. pants ir jāinterpretē tādējādi, ka brīvība veikt uzņēmējdarbību ir piemērojama situācijai, kurā sabiedrība, kas izveidota atbilstoši kādas dalībvalsts tiesībām, pārcēla juridisko adresi uz citu dalībvalsti, lai saskaņā ar šīs otras dalībvalsts tiesību aktos paredzētajiem nosacījumiem reorganizētu to par sabiedrību, uz kuru attiecas šīs pārdotās dalībvalsts tiesības, nemainot minētās sabiedrības faktisko mētnes vietu;

2)

LESD 49. un 54. pants ir jāinterpretē tādējādi, ka tiem ir pretrunā tās dalībvalsts tiesiskais regulējums, kurā sabiedrības, kas izveidota atbilstoši kādas dalībvalsts tiesībām, juridiskās adreses pārcelšana uz citu dalībvalsti, lai reorganizētu to par sabiedrību, uz kuru attiecas pārdotās minētās tiesības saskaņā ar tās tiesību aktos paredzētajiem nosacījumiem, ir atkarīga no pirmās sabiedrības likvidācijas.

[Paraksti]

(*1) Tiesvedības valoda – poļu.